

Europaudvalget EU-konsulent

Til: Udvalgets medlemmer og stedfortrædere
Dato: 12. marts 2009

Danmark og en række andre EU-lande går i forbøn for mere aktindsigt i EU-dokumenter - Europa-Parlamentet vedtager betænkning

Udenrigsminister Per Stig Møller har sammen med de ansvarlige ministre fra Sverige, Finland, Slovenien og Estland fået optaget en artikel i den europæiske ugeavis *European Voice* den 5. marts 2009. I artiklen slår ministrene et slag for, at en kommende ændring af EU's aktindsigtsregler giver borgerne mere aktindsigt og større åbenhed om EU-institutionernes arbejde.

Artiklen tager afsæt i Kommissionens forslag fra april 2008¹ om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets nu 8 år gamle aktindsigtsforordning². Formålet med ændringsforslaget er bl.a. at opdatere forordningen i lyset af de indhøstede erfaringer og retspraksis fra EF-Domstolen samt at integrere de særlige regler, der gælder om aktindsigt i miljøoplysninger, i den generelle forordning om aktindsigt.

Selv om Kommissionen gentagne gange har bedyret, at forslaget vil give EU-borgerne endnu mere aktindsigt end i dag, har Kommissionens udspil været under skarp kritik for at føre til det modsatte. Kritikken er navnlig kommet fra EU's ombudsmand og fra EU's datatilsynsmyndighed. De to EU-organers kritik – som på væsentlige punkter deles af især de nordlige EU-lande - er gennemgået i EU-note E 62 af 25. september 2008.

I artiklen i *European Voice* anfører ministrene, at de under drøftelser i rådsregi ofte har skullet forsvare det nuværende niveau af aktindsigt i stedet for at

¹ KOM(2008) 229.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1049/2001 af 30. maj 2001 om aktindsigt i Europa-Parlamentets, Rådets og Kommissionens dokumenter (EFT L 145 af 31.5.2001, s. 43).

diskutere forbedringer af aktindsigten. Ministrene frygter, at Kommissionens forslag navnlig på følgende områder vil svække EU-borgernes ret til aktindsigt:

- at **kategorier af dokumenter helt undtages fra aktindsigten**; som eksempel nævner ministrene dokumenter, som indgår i administrative undersøgelser (i dag kan sådanne dokumenter kun undtages fra aktindsigt hvis de konkret vurderes at falde ind under en særlig undtagelse i forordningen).
- at **medlemsstaterne med forslaget får vetoet** i forhold til udlevering af deres egne dokumenter, som er i EU-institutionernes besiddelse (i dag *skal de alene høres herom*, inden EU-institutionerne tager stilling).

Danmark arbejder sammen med en gruppe ligesindede lande for at holde EU-institutionerne fast på løftet om, at revisionen skal føre til mere og ikke mindre åbenhed i EU.

Europa-Parlamentets betænkning

Europa-Parlamentet vedtog den 11. marts 2009 et udkast til betænkning fra LIBE-udvalget (Udvalget for Borgernes Rettigheder og Retlige og Andre Anliggender), som indeholdt en lang række ændringsforslag til Kommissionens forslag³. Parlamentet ønsker bl.a.:

- en bredere dokumentdefinition
- nye regler for "klassificerede dokumenter"
- en præcisering af, at alle lovgivningsdokumenter - herunder EU-institutionernes juridiske udtalelser i forbindelse med forberedelse af EU-lovgivning - bør udleveres
- en ændret bestemmelse om aktindsigt i dokumenter fra medlemsstaterne, hvorefter EU-institutionerne kan nægte at udlevere dokumenter fra medlemsstaterne, hvis staten giver en gyldig begrundelse ifølge forordningen.

Under Europa-Parlamentets debat om betækningsudkastet den 10. marts 2009 gav kommissær Margaret Wallström udtryk for Kommissionens betænkeligheder ved Parlamentets udkast til ændringsforslag, idet hun anførte:

- at forslagene ikke kunne rummes inden for retsgrundlaget (EF-traktatens artikel 255)

³ Udkastet til Europa-Parlamentets betænkning kan ses på følgende hjemmeside:
<http://www.europarl.europa.eu/oeil/FindByProcnum.do?lang=2&procnum=COD/2008/0090>

- at visse ændringsforslag var i strid med en interinstitutionelle aftale mellem Parlamentet, Rådet og Kommissionen om omarbejdning af retsakter (som bl.a. indebærer, at Parlamentet kun må stille ændringsforslag til Kommissionens forslag og ikke til de bestemmelser i forordningen, der ikke foreslås ændret)
- at Kommissionen er uenig i de foreslåede nye definitioner af dokumenter og de foreslåede bestemmelser om fortrolighed
- at forslaget om fuld åbenhed i juridiske udtalelser fra EU-institutionerne i forbindelse med EU-lovgivning vil fratage institutionerne muligheden for at "tænke sig om" i lovgivningsfasen.

Vedtagelsen af betænkningen er dog ikke udtryk for Parlamentets endelige holdning til forslaget i førstebehandlingen. Den skal ses som en tilkendegivelse af, at man ikke er indstillet på at acceptere Kommissionens forslag på det nuværende tidspunkt og som et oplæg til videre drøftelse af forslaget med Rådet. Den endelige afstemning om forslaget er således udsat til senere.

Hvad sker der nu?

Forslaget skal vedtages af Europa-Parlamentet og Rådet efter den fælles beslutningsprocedure med kvalificeret flertal i Rådet.

I efteråret 2008 blev der taget hul på behandlingen af forslaget i Rådets arbejdsgruppe. Der er endnu ikke fastsat noget tidspunkt for drøftelsen af forslaget i Rådet, men Sverige overtager formandskabet for EU 1. juli 2009 og forventes at tage sagen op under sit formandskab.

Parlamentet forventes at genoptage sin behandling af forslaget med Rådet og Kommissionen efter parlamentsvalget i juni, hvor det nye Parlament vil skulle forhandle videre på trialogmøder med Rådet. Europa-Parlamentets ordfører på forslaget, Michael Cashman, udtalte dog under behandlingen af betænkningen den 10.-11. marts, at han anså det for vanskeligt at opnå en førstebehandlingsaftale med Rådet.

./. Artiklen fra *European Voice* vedlægges.

Med venlig hilsen

Thomas Fich
(Tlf. 3611)